

Recenzja
pracy doktorskiej mgr Nataszy Doiczman-Łobody
nt. „*Doświadczenie `eurosieroctwa` w biografjach młodzieży z rodzin migracyjnych*”,
przygotowanej na Wydziale Socjologii UAM w Poznaniu
pod kierunkiem dr hab. Moniki Oliwy-Ciesielskiej, prof. UAM w Poznaniu

I. Ocena ogólna dysertacji

Walorem przedłożonej do recenzji dysertacji jest podjęty temat i jego realizacja. Praca dotyczy sytuacji dzieci z rodzin, w których rodzic/rodzice zdecydowali się na emigrację zarobkową, której konsekwencją jest m.in. zjawisko określane mianem „eurosieroctwa”. Podjęta w dysertacji problematyka dzieci, które funkcjonowały przez jakiś czas w rodzinie bez stałego bezpośredniego kontaktu z rodzicem/rodzicami wskazuje na zainteresowanie Doktorantki współczesnymi zjawiskami społecznymi, ważnymi dla funkcjonowania podstawowych struktur społecznych, dyskutowanymi w kategoriach nowych problemów społecznych.

W większości dotychczasowych analiz migracji przestrzennej koncentrowano uwagę na skali, przyczynach, mniej na skutkach zjawiska. W czasach dynamicznych zmian refleksja na temat mobilności przestrzennej i zjawisk jej towarzyszących zyskały wyraźnie na znaczeniu. Jednym z takich zjawisk jest eurosieroctwo. Mimo istniejących wielu opracowań na ten temat – eurosieroctwo jest przedmiotem studiów m.in. demografów, pedagogów, psychologów i socjologów - recenzowana rozprawa jest zamierzeniem oryginalnym. Mgr Natasza Doiczman-Łoboda podejmując problematykę eurosieroctwa skupiła uwagę na doświadczeniach młodzieży w rodzinach, w których rodzice emigrują zarobkowo. Praca dotyczy subiektywnych opinii i odczuć dziecka dotyczących jego relacji społecznych w jego najbliższym środowisku funkcjonowania: relacjach w ramach rodziny, głównie z rodzicami, w tym tymi emigrującymi, i rodzeństwem, ale także kontaktów rówieśniczych. Doktorantka bada świat społeczny dziecka emigrantów w celach zarobkowych wielostronnie przez pryzmat jego i jego rodziny doświadczeń. Nie zawęża studiów do poznania punktu widzenia dziecka, przeżycia dziecka analizuje szeroko sięgając także do ocen rodziców, w tym tych emigrujących, innych ich opiekunów oraz osób wspierających dzieci w tej trudnej dla nich sytuacji. W ten sposób niejako „obiektywizuje” oceny i interpretacje sytuacji formułowane przez dziecko, ale także zestawia je ze spostrzeżeniami i przeżyciami innych członków rodziny doświadczającej emigracji zarobkowej. Analizy podjęte w pracy ujawniają reorganizację całej rodziny nuklearnej w sytuacji emigracji zarobkowej jednego/oboju rodziców.

Praca ma walory nowatorskie w kontekście podjętego tematu i jego konceptualizacji, zastosowanego podejścia teoretycznego i metodologicznego. Doktorantka osadziła analizy w teorii interpretacyjnej, w metodologicznym paradygmacie jakościowym stosując metodę biograficzną, technikę biografii zwielokrotnionej.